הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין פ.

מסורת הש"ס

א) תמורה ל: ע"ז כד., ב) [ע"ז מט. פסחים כז. תולין נח. תמורה לא.], ג) [שייך לע"ב], ד) [מעילה יט:], ה) [לעיל טו:], ו) [פסחים כב: קידושין ט: כ"ק מא.], ז) [נ"ל והא], ח) [נ"ל דאין], ט) [זבחים עד.].

מוסף רש"י

ולד הנגחת אסור. פרה שנגחה ישראל כשהיא מעוברת ומת, ולדה פטול לקרבן, היא וולדה נגחו. ונוגח שנגח בעד אחד לו ע"פ הבעלים שהודו מעצמן ואין עדים נדבר ליט נפקל, ואמרינן בתורת כהנים מן הגלן להוציא את המוקלה, ומן הגלן ר"ל יתירה להוציא את הנוגח (ע"ז כד.). זה וזה גורם. הזכר שנא על בהמה זו והיא גרמו לולד שיבא, והרי גרמיהו איסור והיתר, דאביו מותר ואמו אסורה (תמורה ל.).

עין משפט נר מצוה

מד א מיי' פ"ד מהלכות רוצח הלכה ו סמג לאוין קסג:
מה ב מיי' פי"ח מהל' מקוה טמאין הלכה י:
מו ג ד מיי' שם הלכה יא יב:
מז ה מיי' שם הלכה יא וס"ג מהל' איסורי מזבח הלכה יב יג:

אי הכי היינו דקתני עלה אמר ר' יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהן אלא אמר רבא הכי קאמר [א]שנים שהיו עומדין ויצא חץ מביניהם והרג שניהם פטורין וא"ר יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהן [ב]ושור שנגמר דינו שנתערב בשוורין אחרים מעלייא סוקלין אותן ר' יהודה אומר כונסין אותן לכיפה והתניא [ג]פרה שהמיתה ואחר כך ילדה אם עד שלא נגמר דינה ילדה וולדה מותר אם משנגמר דינה ילדה וולדה אסור נתערב באחרים ואחרים באחרים [ד]כונסין אותן לכיפה ר' אלעזר בר' שמעון אומר מביאין אותן לב"ד וסוקלין אותן אמר מר אם עד שלא נגמר דינה ילדה וולדה מותרת ואף על גב דכי נגחה הות מיעברה [ה]והאמר רבא [ה]ולד הנוגחת אסור היא וולדה נגחו ולד הנרבעת אסור היא וולדה נרבעו אימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה וולדה מותר אם משנגמר דינה עיברה וילדה וולדה אסור הניחא למאן דאמר [ו]זה וזה גורם אסור אלא

אי הכי היינו דקתני עלה אמר ר' יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהן. כגון דאמר ר' יוסי: אלא אמר רבא. כגון דאמר ר' יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהם עומדין ויצא חץ מביניהם והרג שניהם פטורין וא"ר יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהם פטורין אמר רבי יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהם שהכל יודעין שהוא חסיד ולא זקוק לא מחייבינן לאיבוד משום האי מזקה והכא אפילו רבי יהודה מודה ורבי יהודה דאמר כונסין אותן לכיפה לא עלה קאי אלא הכי קאמר ת"ק ותסורי מחסרא מתני' והכי קתני ושור שנגמר דינו וכו' סוקלין אותו דהא על כרחיך כולהו אקירי בהנאה ואין הפסד לבעלים בסקילה הלכך סוקלין אותם כדי שתתקיים מצות סקילה בממויב בה: **כונסין אותן לכיפה.** שא"ל לסוקלן אלא להטריח ב"ד אלא כונסין אותן במדבר והם מתים כרעב: **והתניא.** בתוספתא: **ולדה מותר.** לקמן מפרש לה: **ולדה אסור.** דעובר ירך אמו הוא וגם הוא נאסר בגמר דין אמו: **והאמר רבא ולד הנוגחת אסור.** בהקרבה כגון שנגחה על פי עד אחד או על פי הבעלים דמתסרא לגבוה ולא להדיוט הלכך על כרחיך שמעינן מדרבא דהיכא דאית עדים אסור אף להדיוט וצריך לגמור דין שניהם והא ליכא למימר טעמא דת"ק דתני וולדה מותר משום דלא נגמר דינו עמה דאי בשלא בא לב"ד מאי איריא ולדה אפילו אמו נמי אם לא נגמר דינה לא מיתסרא וכי איצטריך תנא למיתני מותר הכי אשמעינן דאין זקוק להביאה לב"ד קאמר ותיובתא דרבא: **אימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה.** דהיינו כין נגיחה לגמר דין דלא הוה ולד לא בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין ולא עולר מן האיסור לאכמי אימיה הוא שריא ולדה מותר: **אם משנגמר דינה עיברה וילדה.** דעולד מן האיסור אסור אע"ג דלא הוה בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין: **הניחא למאן דאמר.** פלוגתא הוא בתמורה (דף לא.): [ו]**מאי** איכא

הקבוע למזבח כדאי' התם אבל בעלמא אמרינן דיבכבשיהו דיגיידן ומטעם זה היה אומר רבינו תם דנראה להתיר דרוסת הזאב ברוב דמעשים בכל יום דזאבים טורפין שה מן העדר דרועה מגיע הבהמה ושרינן לה אע"ג דבעלי חיים חשיבי וכן ברוב עופות דורסין אווזין ותרנגולין דמותרין והיכא דנתערב ברובא לחיינן דפטורין אפילו ניידי ולא אמרינן כל דפרים מרובא פרים לאו פטורין דמיסתרו בהנאה קאמר אלא פטורין דלא אטרחוה בי דינא להוגנם דכמיתת בעלים כך מיתת השור ועוד דלא ליתי לאיתלופי באדם דבאדם כולי עלמא לא פליגי דפטירי תדע דלרבי יהודה אמאי כונסין אותן לכיפה ועביד צער בעלי חיים ומקלקל מגירו וכיפתו אדרבה ליערפינהו בקופיץ וליקברינהו אלא ודאי אתי לאיתלופי באדם ועביד היכירא וכן לרבנן עבדו היכירא דפטורין להו ולא חיישינן לתקלה אבל בממתי' דזבחים חיישינן לתקלה טפי דאיכא כמה ספק איסורין לפי שהן מוקדשין כגון [ז]רכב על גבי השור וכא תכירו ורכב (קדושין דף נה.) וסמיכה על גבי רחש גדי וטלה וחלב מוקדשין על גבי מכתו דשרי בשור הנסקל לפי שאינו דרך הנאתו (פסחים דף כד:) ועוד דאיכא איסור מעילה דהזיד במעילה במיתה הלכך כולן ימותו ואל תתמה כיון דאיסורי הנאה נינהו הני דשמעתין אמאי לא תקינו נהו רבנן מיתה וחקיקו להוגנן וכי חקיקו ב"ד להרוג כל איסורי הנאה הני האזב והאדי דמוקי לה ר"ל[ח] והוא שהמיתו ואסורין בהנאה ולא תקינו להו מיתה אלא אמרו כל הקודם להוגנן זכה ופריך רבא היינו דקתני עלה אפילו אבא חלפתא ביניהן אלא אמר רבא שנים כו' ואפילו אבא חלפתא דלא תלינן ביה שהרג אבל בשוורים אותן שיש לתלות בהן שהרגו חייבין ומשום ובערת הרע מקרבך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחייס ופי' דכולה ההיא שמעתא [ט]דממסמע שנאמר סקול יסקל אינו יודע שהיא נגילה ונגילה אסורה באכילה מוכחת כן ופוגיא דפ"ב דקדושין (דף נו.) כל לפור טהורה לרבות את המעולאת וחה אשר לא תאכלו לרבות את השחוטה ופריך ואיפוך אנא ומשני לא מצינו בעלי חיים אסורין פירוש שלא יהו מותרין כששוחטן בר מאלו שעומדין והוקלו למלוחן ולכך אין לאסור משולחת לומר דאל עליה איסורא לאחר שילוח ליאמט ולאוסרה באכילה כדין שאר עופות טמאין דכתיבי בקרא ופריך [ט](והאי) רוכב וגרבא דאיסורו מחייס פי' דמחייס אסור לשוחטן ולהקריבן לגבוה ומשני הני מילי לגבוה אבל להדיוט שרי והרי רוכב וגרבא בעדים דמחייס אסירי דמחייס אל עליהן האיסור ליאמט ואם שחטן אסורין אף אי אינא משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן ואם כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגיחה ועבודה ואין כאן עיגוי הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשיחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאומר שהי פרק ד' וה' (כ"ק דף מה. ושם) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לדגיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסוקלו ועד דאין לו מכר [ח](ואין) לו בעלים והלוקח אין יכול לזכות בו יותר משאר אדם אבל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לדגיא דמצי לעבוקי לגמגא וכי שחיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור באכילה כך נראה לר"ת וקשה דבשהי פ"ק דערכין (דף ז:) משמע דשור הנסקל נאסר מחייס גבי האשה שמתה נהנין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוקרתה חז גמר דינה אוקרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחייס אל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין כשר חז מיתתה אוקרתה ואין עליה שום איסור מחייס ויש ראיה דלא נאסר מחייס מהא דתניא במרובה (כ"ק דף עא. ושם) ובפרק אלו נערות (כתובות דף נג:) גנב שור הנסקל וטבחו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אינו משלם אלא ד' וה' דברי ר"מ דשאני ר"מ כיון דאפשר ע"י מיכבשיהו ויגיידן וא"ת ואמאי תנן יחוטו ליתא ילעו ועד שיסתאבו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ילעו ולא חייסינן לתקלה ובפיפא אמר ברובא ונרבע ילעו ולכשיסתאבו יפדם ויאכלם מטעם כל דפרים מרובא פרים וי"ל דלא עבדינן תקנה ברעייה כיון דלאחר רעייה נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפרים: **ואחרים** באחרים בו'. הכא אין לחוש אי גרם הכי דאסר אפר ספיקא דהך בריתא כר' יהודה אתיא ובפ' התערובות (זבחים דף עד. ושם) מסקינן דר' יהודה אסר אפר ספיקא אפילו בשאר איסורין אבל במתני' דכל הבלמים (ע"ז מט:) ובמס' עדלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות באחרות מדפריך בפ' התערובות על שמואל דאסר אפר ספיקא מבריתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיירי שנתערבו כל האחרים באחרים דליכא אלא חד ספיקא וגרס נמי התם ואחרות באחרות וכ"ת מה לי נתערב בפעם אחת מה לי ג' פעמים איצטריך משום דאיכא תרי רובי כדאיתא בפ"ק דכתובות (דף טו.) דבעי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גרידתא אפילו גדולה כאנטוכיא:

אלא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com